

moj novi minimulti

Juhu, protuliće je ovde!

Vazmeno iskanje

Išči slike i broji!

Napiši broje koliko ih ima!

sve živine: _____

sve kitice: _____

sva dugovanja za moljanje: _____

sve slatko: _____

sve živine, ke znaju letiti: _____

sva jaja: _____

Odgovori na pitanja!

Gdo skače i donese vazmeno jaje? _____

Kako se zove mala ovca? _____

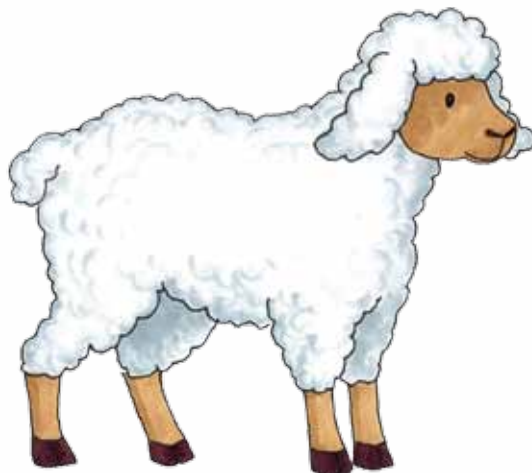
Ča/Što je simbol ljubavi? _____

Ča/Što zna ruljati? _____

Eksperimenat raslinom

Pročitaj točno i djelaj po nalogu!

Pročitaj riči točno i nadopuni tabelu pravilno!

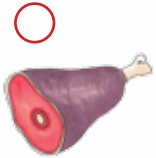
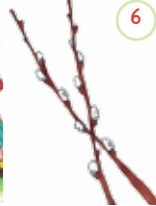
vuna	gnjojenje
mliko	oprava
meso	sir
gnjoj	jilo

Ča?/Što?	Zač?/Zašto?

Ča/Što sliši skupa?

Pogledaj točno, vozi olovkom po liniji i dostat ćeš odgovor!

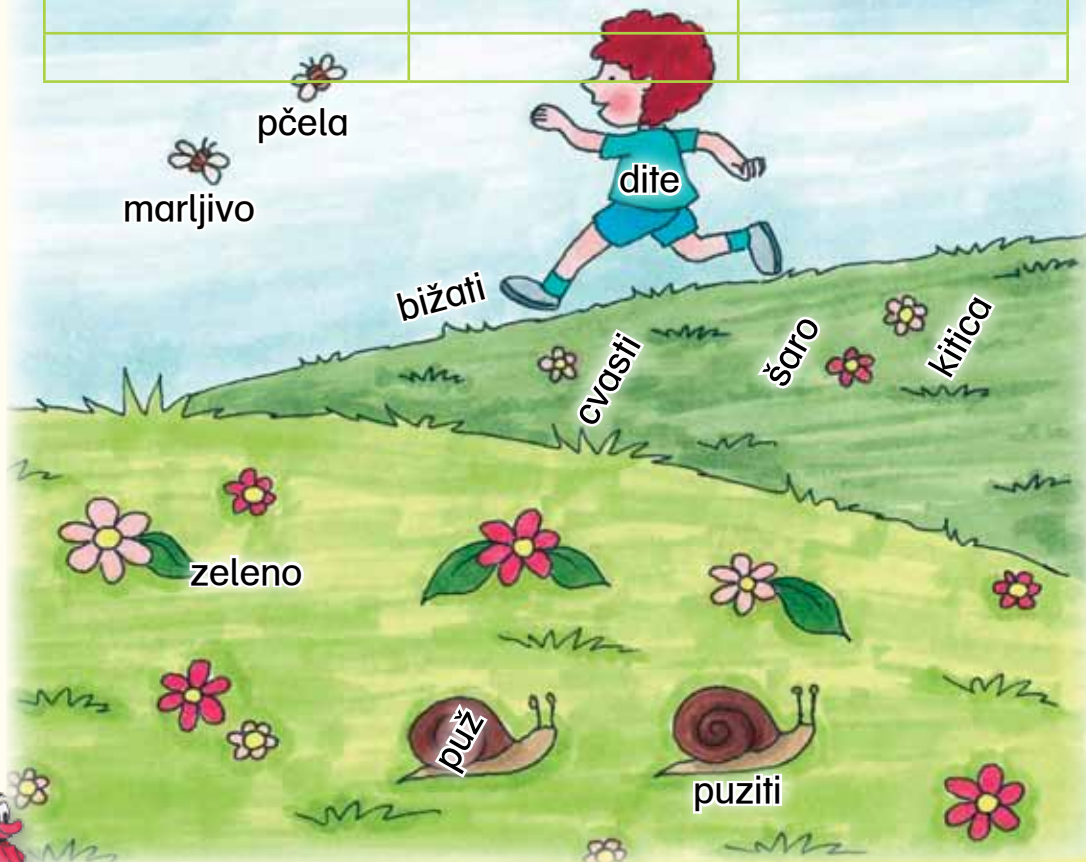

Vrsti riči

U kipu ćeš najti različne vrsti riči. Dodili je pravilno u tabelu.

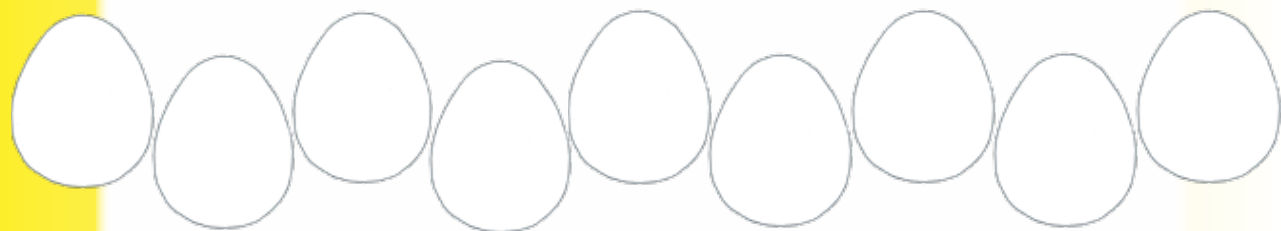
Ljudi, živine, rasline i dugovanja imaju ime. Imena ljudi, živin, raslin i dugovanj zovemo imenice .	Glagoli nam kažu, ča/što gdo čini.	Riči, ke/koje nam velu kakovo je dugovanje, zovemo pridjevi .

k: uvid u jezik
razlikovati vrsti riči i imenovati je stručnimi izrazi

Vazmena jaja

Čitaj tekst i pofarbaj vazmena jaja pravilno!

Treto jaje od prave/desne strani je žuto.

Prvo jaje od live strani je črljeno.

Sedmo jaje od prave/desne strani je orandžasto.

Osmo jaje od live strani je lilasto.

Jaje **u sredini** je šaro.

Četvrto jaje od live strani je rozecko.

Prvo jaje od prave/desne strani je zeleno.

Osmo jaje od prave/desne strani je plavo.

Šesto jaje od live strani je tirkiz.

Sada piši u pisanku: Prvo jaje je črljeno.

Drugo jaje je...

Treto...

Četvrto...

Peto...

Šesto...

Sedmo...

Osmo...

Deveto...

Kade su vazmena jaja?

Išći u slici vazmena jaja i piši
rečenice uz pomoć prijedlogov.

pod – na – pred – uz
za – između – u

Piši u pisanku:

Črlijeno jaje leži **pod** stolom.

Plavo jaje leži **u** travi.

Žuto jaje leži **na** ...

Itd. ...

Vazmeno presenečenje

Pročitaj tekst i odgovri na pitanja.

Danas je Vazmena nedilja. Vazmeni zec je shranio čuda šarolikih jaj i slatkarije. Dica su jako znatiželjna. Tako idu u vrt da išću vazmena gnjazda. Ona išću pod drivlji i grmi. Prvo najdu jedno vazmeno gnjazdo pod fuzaljkom napunjeno šarimi vazmeni jaji. Iz trave gleda jedan čokoladni vazmeni zec. Čokoladna jaja i čokoladni piplić su shranjeni uz črišnjevo drivo. Ali ča je to? Na stijeni stana nagnut je jedan zamotani dar šarom vezankom (Masche). Dica protuku daru i ga razmotaju. Ona se jako veselu presenečenju. U paketiću je plišani medvid.

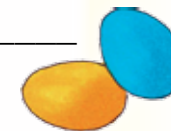
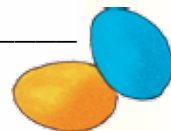
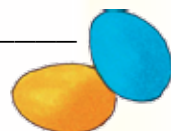
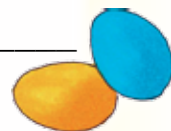
Ki dan je danas?

Kade najdu dica prvo gnjazdo?

Ča dica najdu kod črišnjevoga driva?

Ki gleda van iz trave?

Ča je shranjeno u daru?

Razgovor: Vazmeni zeci u stresu

Pred Vazmi imaju vazmeni zeci puno djela.

Samo mali zec Željko nima djela, njemu je malo dosadno.

Željko: Meni je tako dugočasno. Idem pitati moje prijatelje, je li imaju vremena za neku igru?

Željko biži po ulica svojega sela, ali nikoga nije za viditi.

Tako projde u fabriku, kade se produciraju vazmeni zeci i jaja.

Željko: Halo Jandre, imaš lazno se s manom igrati?

Jandre: **Kamo ti misliš, Vazmi su blizu, imam puno djela!**

Sada nije čas za igranje.

Željko ide drugomu zecu.

Željko: Zdravo Miško, hoćeš se s manom malo igrati?

Miško: Joj, toliko imam djela. Nizam nit minutu počivka.

Ja nizam volju za igranje.

Željko protékne tretomu zecu.

Željko: Dobar dan Marta, imaš ti lazno za neku igru?

Marta: Ja kuham čokoladu. To je jako teško djelo, moram paziti da ne nastane prevruća ili prehladna. Čokolada mora imati svenek istu temperaturu. Ne morem ju ostaviti i se pojti s tobom igrati.

Željko je tužan. Nigdor nima časa za njega, a kamoli vremena za igranje. Najednoč čuje iz susjedske fabrike larmu.

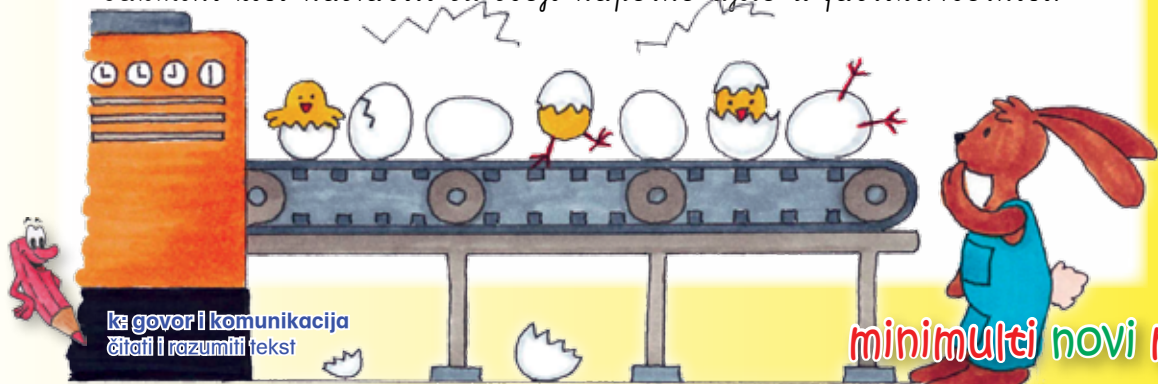
Fabrikant Jure: **Joj, ovo si poglej! Iz naših vazmenih jaj izlegli su se piplići!**

Željko odmah protékne k Juri.

Željko: Ije! Izleglo se je čuda piplićev. Sada imam barem nekoga za igrati!

Piplići: Pip pip! Mi ćemo se rado s tobom igrati, Željko!

Konačno je Željko našao nove prijatelje, a fabrikant Jure i svi drugi vazmeni zeci nastavili su svoje naporno djelo u fabрики/hornici.

Brojiti jaja

Vazmeni zec je doprimio doci čuda vazmenih jaj.

Izvidi, koliko punih škrabljov (desetke)

i koliko jedinih jaj (jedinice) su dostala pojedina dica.

Gdo ima najveć jaj? _____ ima najveć jaj.

Mia:

D	J

Marko:

D	J

Lara:

D	J

David:

D	J

Ria:

D	J

ŠTART

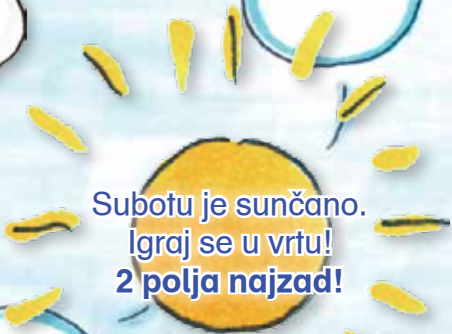
Pandiljak je magleno.
Pazi na cesti!
Prekini kockanje!

Utorak je godinasto.
Tribaš kišobran!
2 polja dalje!

Srijedu je oblačno.
Čitaj knjigu!
Kockaj se još jednoč!

**Petak pada snig.
Napravi snigovića!
Prekini kockanje!**

**Subotu je sunčano.
Igraj se u vrtu!
2 polja najzad!**

**Četvrtak je vjetrovito.
Pusti zmaj!
3 polja najzad!**

**Nedilju je mrzlo.
Pohodi prijatelje!
Kockaj se još jednoč!**

Protuliće
(Štefan Kokošić)

**Protuliće
više,
vjetrić
giblje
kiće.**

**Protuliće,
ptice,
pčelice
si
cvijeće
išće.**

**Protuliće,
sunce,
kiše,
zrelo
žito
nam obiće!**

Kockanje i gibanje

Pročitaj točno i djelaj po nalogu!

Leti kot pčela i pobadni sve četire zidi dvorane rukom.

Puzi jednu dužinu dvorane kot črv.

Skači jednu dužinu dvorane kot zec.

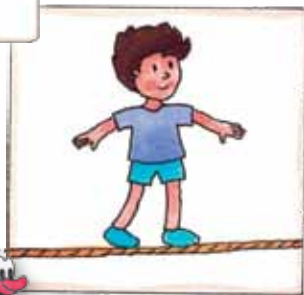
Balanciraj prik konopca (=Seil) kot paok.

Napravi kolut (=Rolle) kot jež, ki se boji.

Skoči 5 puti tako visoko kot skakavac.

Moj putokaz kroz korizmu

Veliki tjedan se počne!
Blažen Kazam!

štart

1

2

4

5

6

7

8

9

3 - Ti si se bio/bila na Čistu srijedu pepelit. To je znak Božje ljubavi. Bog čeka na nas. **Još jednoč kockati!**

6 - Kako se zove dob, ka/koja se počne na Čistu srijedu? Vozi se 2 polja najpr, ako to znaš! **Jednoč izostati pri kockanju i premissljavati, ako ne znaš!**

40

39

38

37

36

35

34

33

32

31

cilj

38 - Ti si napravio/la lipu vazmenu sviču i si ju sobom zeo/la na goristanje u crikvu. Veseli se! Jezuš živi! Aleluja! **Odmah na cilj!**

33 - Poznaš jednu pjesmu, ka/koja povida, kako je Jezuš umro ili kako se je goristao? Zajači nam jednu štrofu! **3 polja najpr!**

Veliki tajedan

Hej dica! Svaki put, kad mene vidite,
je vrime da se odrećete mesa!

10

11

12

13

14

15

16

15 - Svaki petak u korizmi je križni put.
Si i ti jur bio/bila na križnom putu i si
Jezuša sprohadjao/la? Pričaj o tomu!
Još jednoč kockati!

12 - Na posni dan obitelji se mnogi kršćani
postu i daruju novac, koga su si pri jilu
prešporili, siromahom i gladujućim.

Čega bi se ti mogao/la odreći?

**3 polja najpr, ako znaš nekoliko primjerov! Najzad na
polje 10, ako ne znaš, od čega bi se mogao/la odreći!**

17

18

17 - Kako se zove tajedan od
Macicne nedilje do Vazmene nedilje?

To je zadnji tajedan u korizmi.

2 polja dalje, ako znaš!

**Ne znaš? Jednoč izostatati pri kockanju
i premišljavati, ako ne znaš!**

19

20

20 - Ti ideš s macicama
u crikvu i se klanjaš
Jezušu «Hosana».
Ti se veseliš, da je
Jezuš Kralj ljubavi.

**Zovi jedno dite,
ko je za tobom,
na tvoje polje!**

21

22

28 - Prem da imaš na Veliki tajedan
praznike i dost vrimenta,
nikada ne ideš
Jezuša u crikvu pohoditi.

Najzad na polje 18!

23

28

27

26

25

24

23 - Ka/Koja rečenica je prava? U posnom času (korizmi) smiš samo malo jisti.
Misli u korizmi mnogo na Boga, slušaj na Jezuša i budi dobročinitelj/ica!

2 polja najpr, ako znaš pravi odgovor!

Čista okolina nam je svim jako važna

DSŠ Veliki Borištof je u kooperaciji s prirodnim parkom Landžersko brigovlje. Početak kooperacije je bio jedan dan u prirodi u Schwarzenbachu i u lozi u Velikom Borištofu, kade su školarice i školari slušali glase ptic i uživali naturu.

Sarah Trenker, bivša školarica DSŠ Veliki Borištof se je bavila isto s okolinom s temom o „zaštiti klime“ i je dobila prvo mjesto pri naticanju govora na hrvatskom jeziku.

Zaštita klime

Jur duglje vrime se bavim s temom o „zaštiti klime“. Mislim da je ovo jedna od najvažnijih temov u našem stoljeću i da se moramo svi ovom temom baviti.

Ča znači pojam „zaštita klime?“ U zadnji ljeti se prominjila klima u cjelom svitu, temperatura se je drastično povišila i CO2 emisije su narasle. Ov efekt ima negativne posljedice za našu okolinu. Ljudi trpu pod velikom vrućinom, loze izumiraju, svako ljetu je već poplavov. Loze počinju goriti i naš ekosustav već nije u balansu / u ravnoteži.

Naša natura je u velikoj pogibeli a sve ovo je krivica človika. Ovo su posljedice globalizacije i digitalizacije. Svako ljetu potrošimo sve već energije i zato je sve već ispušenih plinov u atmosferi. Nažalost se vozi sve već automobila i teretnjakov na naši cesta i ovi plini zamažu našu okolinu. Loze izumiraju i stabalje već ne more producirati dosta kisika.

Ča su posljedice ove promjene klime?

Na svaki način ćedu izumriti neke živine i biljke. Zvana toga će biti sve manje loze i zemlja se more išušiti i već ne će biti tako plodna.

To znači, da će sve manje rasti na naši polji. Morem si i predstaviti da će biti sve već betegov na ovom svitu i da ćedu se škodljivci sve jače pomnožavati. Bit će znamda premalo pitke vode. Boljim se toga, da će se vrime još jače preminjiti i da ćedu puhati jaki vetri i da ćemo trpiti pod vrućinom. Ovo su nek neki aspekti, ki su mi došli na misli.

Nam svim je svisno da moramo sada agirati, da se ov scenarij, koga sam uprav opisala, ne dogodi. Sada je zadnja šansa da svi skupa protiv ove promjene agiramo. Političari i stručnjaki se intenzivno bavu ovom temom.

Ali mladi ljudi, školari i svi ki na ovom planetu živu, se moraju skrbiti da se smanju emisije. Europska unija je izradila takozvani „Pariser Klimaplan“ ki si je za cilj postavio, smanjiti emisije i smanjenje topline zemlje za dva posto. Ufam se, da se more ov cilj i realizirati.

I mladi ljudi su na ovom području jako aktivni.

Upomenuti kanim Gretu Thunberg ka se zalaže za našu okolinu i ka redovito organizira „Fridays for Future“. Poiskala sam i ja jednu ovakovu priredbu na Gornjoj Pulji.

Ovo je jedna jako vridna priredba da se mladi ljudi za ove probleme senzibiliziraju ne nek u Austriji, nego po cijeloj Europi. Naš planet ima veliku vridnost i ja imam još sriću odrasti u jednoj čistoj okolini. Mi moramo obdržati i za druge generacije ov šaroliki svit. Ovo je velik izazov za nas sve.

**Moramo se svaki dan truditi da pridonesemo tomu,
da bude naša natura u ravnoteži!**

Ča more svaki od nas pridonesti tomu da se smanju emisije?

Ljudi trošu čuda preveć produktov ki su iz plastike i škodu okolini. Kupite produkte, ki se moru čuda puti upotribiti i pojte košarom kupovati, ali nek to, ča zaistinu pravate. Kupite bio produkte, oni manje škodu okolini jer se ne triba umjetni gnjoj.

Kupujte ono, ča/što kod nas regionalno raste!

Na ov način se smanji transport na cesta ili na morju pri importiranju produktov. Jite manje mesa i ovo smanji efekt staklenika.

Vozite se vlakom ili kolcem, ako vam je moguće.

Ne kupujte stalno nove kompjutore i mobitele.

Ovo su nek neki predlogi, ke more svaki od vas u svakidanjem žitku realizirati. Ako se svaki od nas trudi, da svojim prinosom ča/što poboljša, je to važan korak za našu budućnost.

Kanim apelirati na sve ovde nazočne:

Mi pravamo ljude ki preuzmu odgovornost prema sebi i naturi.

Živite tako, da budu i druge generacije imale zdravu i čistu okolinu!

Svaki od nas more tomu ča doprinesti.

Odgovori na slijedeća pitanja!

Ča/Što znači pojam „zaštita klime“?

Zač je sve već ispušenih plinov u atmosferi?

Nabroji posljedice ove promjene klime!

Gdo se bavi ovom važnom temom?

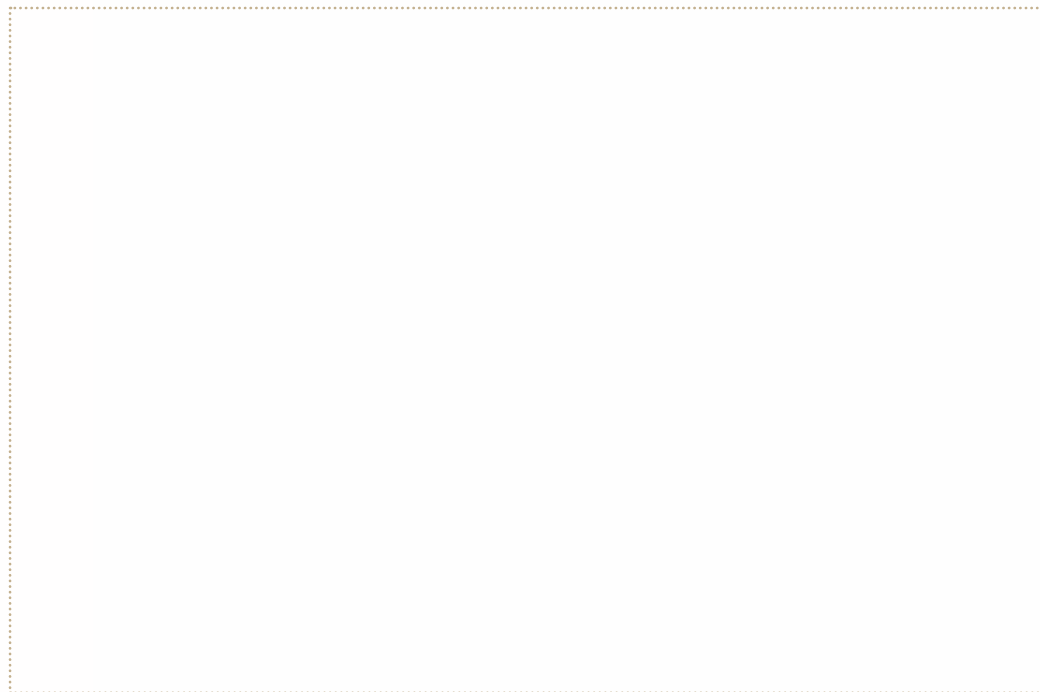
Ku priredbu je organizirala Greta Thunberg?

Ča/Što more svaki od nas pridonesti da se smanju emisije?

Diskutiraj u grupi!

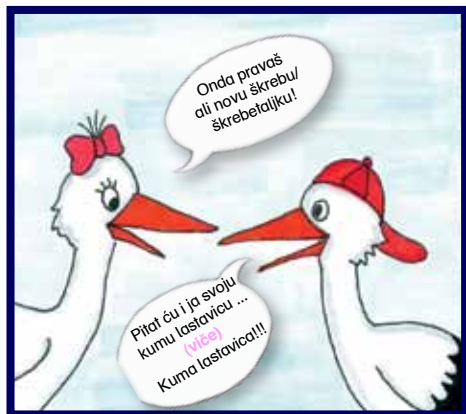
Kako si ti predstaviš čistu naturu? Ča/Što vi u školi morete pridonesti tomu da se natura očuva? Predstavi si da si ti političar i moreš nešto preinijiti. Ča/Što bi to bilo?

Kako si ti predstaviš čistu naturu? Namoljaj jednu sliku!**Kooperacija prirodnim parkom Landžersko brigovlje**

k: čitanje uz razumivanje
tako čitati da se razumi smisao

minimulti novi moj

Naš mali štrok/Naša mala roda/gola

Sunce sviti

Čitaj i pofarbaj!

Memo, opica i kuma Lili sidu pred šatorom.

Memo veli: „Glej, onde cvate **tulipan!**“

Opica veli: „Glej, onde biži **jež.**“

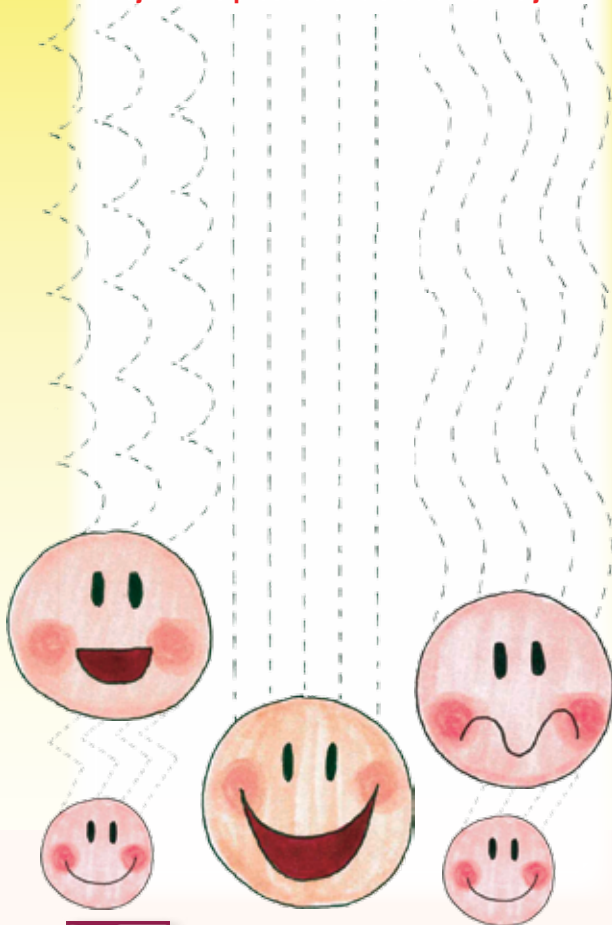
Kuma Lili veli: „Glej, onde puži **puž.**“

Žirafa veli: „Glej onde leti **metulj.**“

Čitaj dalje u drugom izdanju!

Napraviti frizure

Vježba za predškolsku dugu u tranziciji!

Kazalo

Vazmeno iskanje.....	2
Poznaš dijele ovce?.....	3
Ča/Što sliši skupa?.....	4
Vrsti riči.....	5
Vazmena jaja.....	6
Kade su vazmena jaja?.....	7
Vazmeno presenećenje.....	8
Razgovor: Vazmeni zeci u stresu.....	9
Brojiti jaja.....	10
Praktični problemi.....	11
Igra kockom: Aprilsko vrime	12
Igra kockom: Aprilsko vrime	13
Protuliće.....	14
Kockanje i gibanje.....	15
Moj putokaz kroz korizmu.....	16
Veliki tajedan	17
Čista okolina nam je svim jako važna.....	18
Prinos DSŠ Veliki Borištof	19
Prinos DSŠ Veliki Borištof	20
Prinos DSŠ Veliki Borištof.....	21
Naš mali štok/Naša mala roda/gola	22
Sunce sviti	23
Napraviti frizure	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2020. HNVŠ
 Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
 VHS der bgld. Kroatien, 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum

Odgovorno uredništvo: Herzig Dagmar, Horvatićs Nicole, Krail Vera, Marlovits Heidemarie,
 Mersich Mirijam, Polgar Monika, Schweiger Peter, Sinkovits Elke

Lektorica: Zrinka Kinda, **Koordinatorica:** Vukman-Artner Karin

Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai Štefan

OpoG minimulti digital: <http://www.bildungsserver.com/schulen/minimulti/default.htm>

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof
Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland,
 verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom **Bundeskanzleramt** aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

minimulti
digital

